

Obsah

Úvod (Jiří Havlík)	11
--------------------------	----

OBECNÁ ČÁST

1. Epidemiologická opatření v praxi terénního lékaře (Dana Göpfertová)	15
1.1. Epidemiologická opatření zaměřená na vyloučení zdroje nákazy	15
1.1.1. Včasná diagnostika, izolace a terapie nemocných	15
1.1.2. Hlášení infekčních nemocí	18
1.1.3. Aktivní vyhledávání nemocných a z nemocí podezřelých	19
1.1.4. Opatření u osob činných v epidemiologicky významných profesích	19
1.1.5. Opatření u osob dlouhodobě vylučujících původce infekčních nemocí	20
1.2. Epidemiologická opatření zaměřená na přerušení přenosu nákazy	20
1.3. Epidemiologická opatření zaměřená na zvýšení odolnosti populace	21
1.3.1. Očkovací látky	21
1.3.2. Organizace očkování	22
1.3.3. Pravidelné očkování	22
Očkování proti tuberkulóze	23
Očkování proti záškrtu, tetanu a dávivému kašli	23
Očkování proti poliomyelitidě	24
Očkování proti spalničkám, příušnicím a zarděnkám	24
1.3.4. Zvláštní očkování	24
1.3.5. Mimořádné očkování	25
1.3.6. Očkování na žádost osob	25
1.3.7. Očkování pro pobyt v zahraničí	28
1.3.8. Očkování při poraněních a nemocech zvyšujících nebezpečí získání infekce	28
1.3.9. Pasivní imunizace v praxi	29
1.3.10. Selhání očkování	30
1.3.11. Bezpečnost očkovacích látek, reakce po očkování	30
1.3.12. Kontraindikace očkování	31
2. Infekční nemoci z povolání (Dana Göpfertová)	33
Prevence profesionálních infekcí zdravotníků	34

3. Odběry biologického materiálu k mikrobiologickým vyšetřením (Dana Göpfertová)	35
3.1. Odběry krve	35
3.2. Odběr moči	36
3.3. Odběr stolice	36
3.4. Odběr respiračních sekretů	36
3.5. Odběr hnisu	37
3.6. Odběr mozkomíšního moku	37
4. Kauzální terapie infekčních nemocí (Jiří Havlík)	39
4.1. Betalaktamová antibiotika	39
4.1.1. Peniciliny	40
1. Benzylpenicilin a jeho deriváty	40
2. Acidostabilní peniciliny	41
3. Protistafylokokové peniciliny	41
4. Širokospektré peniciliny	41
5. Protipseudomonádové peniciliny	42
4.1.2. Cefalosporiny	43
4.1.3. Karbapenemová antibiotika	48
4.1.4. Monobaktamy	48
4.2. Makrolidová antibiotika	49
Makrolidy I. generace	49
Makrolidy II. generace	50
4.3. Linkosamidová antibiotika	50
4.4. Tetracyklinová antibiotika	51
4.5. Chloramfenikol	52
4.6. Glykopeptidová antibiotika	52
4.7. Aminoglykosidová antibiotika	53
4.8. Polymyxinová (polypeptidová) antibiotika	54
4.9. Ansamycinová (rifamycinová) antibiotika	55
4.10. Antibakteriální chemoterapeutika (kromě antituberkulotik)	55
4.11. Sulfonamidy a jejich kombinace	55
4.12. Další chemoterapeutika	56
4.13. Chinolonová chemoterapeutika	57
I. a II. generace chinolonů	57
Chinolony III. generace	58
4.14. Protivirová chemoterapeutika (antivirotika)	58
4.15. Antivirotika pro terapii infekcí HIV	60
4.16. Nukleosidová retrovirová antivirotika	60
4.17. Inhibitory retrovirových proteáz	60
4.18. Antivirotika pro místní terapii	61

SPECIÁLNÍ ČÁST

1. Onemocnění dýchacích cest (Vilma Marešová)	65
1.1. Infekční rýma J 02	65
1.2. Zánět středouší (otitis media) H 65, H 66	66
1.3. Zánět vedlejších dutin obličejových (sinusitis acuta) J 01	67
1.4. Gingivostomatitis acuta B 00.2	68
1.5. Zánět nosohltanu (pharyngitis acuta)	68
1.5.1. Nebakteriální faryngitida J 03.9	68
1.5.2. Exsudativní faryngitida J 02.9	69

1.6. Zánět mandlí (tonsillitis acuta) J 00, J 03	69
1.6.1. Streptokoková tonzilofaryngitida J 03.0	69
Angína J 03.8	69
1.6.2. Záškrt (diphtheria) A 36	70
1.6.3. Plautova-Vincentova angína J 03.8	70
1.7. Akutní zánět hrtanu a průdušnice (laryngotracheitis acuta) J 04.2	71
1.8. Akutní zánět hrtanu (laryngitis acuta) J 04.0	72
1.9. Epiglottitida J 05.1	72
1.10. Chřipka (influenza) J 10, J 11	73
1.11. Černý kašel (pertussis) A 37.0; Pertusoidní syndrom A 37.9	75
1.12. Akutní zánět průdušek (bronchitis acuta) J 20	77
1.13. Chronický zánět průdušek (bronchitis chronica) J 42	77
1.14. Zánět průdušinek (bronchiolitis acuta) J 21	78
1.15. Zánět plic (pneumonia) J 18	79
1.15.1. Pneumokoková pneumonie J 13	83
1.15.2. Hemofilová pneumonie J 14	84
1.15.3. Stafylokoková pneumonie J 15.2	84
1.15.4. Klebsielová pneumonie a pneumonie vyvolané gramnegativními mikroorganismy J 15.0	84
1.15.5. Legionářská nemoc A 48.1	85
1.15.6. Anaerobní bakteriální pneumonie J 16.8	86
1.15.7. Mykoplazmová pneumonie J 15.7	86
1.15.8. Chlamydiové pneumonie J 16.0	86
Psitakóza a ornitóza A 70	86
<i>Chlamydia pneumoniae</i> (kmen TWAR) J 16.0	87
<i>Chlamydia trachomatis</i> J 16.0	87
1.15.9. Rickettsiové pneumonie: Q horečka A 78	87
1.15.10. Mykotické pneumonie J 17.2	87
Aspergilóza B 44.0	87
Kryptokokóza B 45.0	87
Pneumocystová pneumonie B 59	88
1.15.11. Virové pneumonie J 12	88
Chřipková pneumonie J 10.0	88
Adenovirová pneumonie J 12.0	88
Spalničková pneumonie B 05.2	88
Varicelová pneumonie B 01.2	88
Cytomegalovirová pneumonie B 25.0	88
2. Průjemová onemocnění bakteriální a virová (Jiří Havlík)	89
2.1. Otravy bakteriálními toxiny	91
2.1.1. Stafylokoková enterotoxikóza (enterotoxiosis staphylococcica) A 05.0	91
2.1.2. Otravy z potravin způsobené toxiny <i>Bacillus cereus</i> (intoxicatio alimentaris) A 05.4	91
2.1.3. Otrava toxinem <i>Clostridium perfringens</i> typ A A 05.2	91
2.1.4. Botulismus 05.1	92
Kojenecký botulismus	92
Ranný botulismus	92
2.2. Infekce vyvolané salmonelami a dalšími střevními mikroby	92
2.2.1. Břišní tyfus (typhus abdominalis) A 01.0	93
2.2.2. Paratyfy A, B, C	94

Paratyfus A	A 01.1	95
Paratyfus B	A 01.2	95
Paratyfus C	A 01.3	95
2.2.3. Salmonelózy	A 02	95
2.2.4. Bacilonosičství salmonel	Z 22.0 a Z 22.1	96
2.2.5. Bacilární úplavice (shigellosis)	A 03	97
2.2.6. Kampylobakterové nákazy	A 04.5	98
2.2.7. Onemocnění vyvolaná <i>Helicobacter pylori</i>		98
2.2.8. Yersiniózy	A 04.6	99
<i>Yersinia pseudotuberculosis</i> a <i>Y. enterocolitica</i>		99
2.2.9. Infekce vyvolané <i>Escherichia coli</i>	A 04.0-3	100
Enterotoxické kmeny		100
Enteropatogenní kmeny		100
Enteroinvazivní kmeny		101
Enterohemoragické nebo verotoxigenní kmeny		101
2.3. Průjmy vyvolané viry	A 08	101
2.3.1. Rotaviry		101
2.3.2. Viry Norwalk a Norwalk-like		102
2.3.3. Koronaviry a adenoviry sérotypy 40, 41		102
2.4. Střevní parazitózy (Jiří Vaništa)		102
2.4.1. Giardióza	A 07.1	102
2.4.2. Amébióza	A 06	103
2.4.3. Kryptosporidióza	A 07.2	104
2.4.4. Enterobióza (oxyurióza)	B 80	104
2.4.5. Askarióza	B 77	105
2.4.6. Toxokaróza	B 83	105
2.4.7. Trichurióza	B 79	106
2.4.8. Onemocnění vyvolaná tasemnicemi		106
Tenióza hovězí (teniarynchóza)	B 68.1	106
Tenióza prasečí	B 68.0	107
Hymenolepióza	B 71	107
Echinokokóza (hydatidóza) cystická	B 67	107
3. Infekční onemocnění jater (Jiří Vaništa)		109
3.1. Virové hepatitidy		109
3.1.1. Hepatitida A (VHA)	B 15.9	111
3.1.2. Hepatitida B (VHB)		112
Akutní hepatitida B	B 16.9	113
Chronická hepatitida B	B 18.1	113
Asymptomatické nosičství viru hepatitidy B	Z 22.5	113
3.1.3. Hepatitida C (VHC)	B 17.1	115
3.1.4. Hepatitida D (delta hepatitida – VHD)	B 17.0	116
3.1.5. Hepatitida E (VHE)	B 17.2	116
3.1.6. Jiné akutní virové hepatitidy		116
3.1.7. Diferenciální diagnostika virových hepatitid		117
3.1.8. Terapie virových hepatitid		117
3.2. Poškození jater u jiných infekcí		119
3.2.1. Infekce vyvolaná cytomegalovirem	B 25	120
3.2.2. Leptospiróza ikterická	A 27	121

4. Infekce močových cest (<i>Vilma Marešová</i>)	123
4.1. Infekce dolních cest močových	123
4.1.1. Asymptomatická bakteriurie N 39.0	123
4.1.2. Akutní zánět močového měchýře (cystitis acuta) N 30.0	124
4.1.3. Akutní uretrální syndrom u žen N 34.3	125
4.1.4. Akutní uretritida u mužů N 34.1.	125
4.1.5. Akutní bakteriální prostatitida N 41	125
4.1.6. Akutní epididymitida N 45	126
4.2. Infekce horních cest močových	126
4.2.1. Akutní bakteriální pyelonefritida N 10	126
4.2.2. Chronická bakteriální pyelonefritida N 11	127
4.2.3. Ledvinový absces (abscessus renalis) N 16.0	128
5. Infekční onemocnění nervového systému (<i>Hana Roháčová</i>)	129
5.1. Toxoinfekční encefalopatie	129
5.2. Meningismus a meningeální syndrom	130
5.3. Cévní onemocnění v oblasti hlavy	130
5.4. Postižení periferního nervového systému	131
5.4.1. Polyradikuloneuritida; (syndrom Guillainův-Barrého) G 61.0	131
5.4.2. Rozdělení neuroinfekcí	131
5.5. Hnisavé meningitidy	132
5.5.1. Meningokoková meningitida a sepse A 39	134
5.5.2. Hnisavé meningitidy novorozenců, malých kojenců a starých osob	135
5.6. Aseptické meningoencefalitidy A 86, A 87	136
5.6.1. Středoevropská klíšťová meningoencefalitida A 84.1	139
5.6.2. Leptospirózy anikterické A 27	141
5.6.3. Neuroinfekce vyvolané enteroviry	142
Dětská obrna (poliomyelitis anterior acuta) A 80	142
Infekce vyvolané viry <i>Coxsackie</i> a <i>ECHO</i> A 85.0, A 88.0	143
Infekce vyvolané tzv. novými enteroviry	144
5.6.4. Příušnice (parotitis epidemica) B 26	144
5.6.5. Lymfská borrelióza A 69.2	145
Lymfská borrelióza v graviditě	149
6. Infekční onemocnění kůže a měkkých tkání (<i>Jiří Vaništa</i>)	151
6.1. Nehnisavá onemocnění	151
6.1.1. Spála (scarlatina) A 38	151
6.1.2. Spalničky (morbilli) B 05	152
6.1.3. Zarděnky (rubeola) B 06	154
Vrozené zarděnky P 35.0	154
Získané zarděnky	154
6.1.4. Infekční erytém (erythema infectiosum) a parvoviróza	155
Infekční erytém čili pátá exantémová nemoc B 08.3.	156
Parvoviróza B 34.3	156
6.1.5. Exanthera subitum (roseola infantum) šestá exantémová nemoc B 08.2	157
6.1.6. Plané neštovice a pásový opar	157
Plané neštovice (varicella) B 01	158
Pásový opar (herpes zoster) B 02	159

6.1.7. Infekce virem herpes simplex B 00	161
6.1.8. Kawasakiho nemoc B 09 (<i>Vilma Marešová</i>)	163
6.1.9. Toxické, toxoalergické exantémy	164
6.1.10. Trombikulóza (erythema autumnale, srpnová nebo podzimní vyrážka) B 88.0 (<i>Jiří Vaništa</i>)	164
6.1.11. Cerkáriová dermatitida (vyrážka z koupání) B 65.3	165
6.1.12. Kožní leishmanióza B 55.1	165
6.2. Hnisavá onemocnění kůže a měkkých tkání	166
6.2.1. Impetigo L 01 (<i>Hana Roháčová</i>)	166
6.2.2. Ecthyma (ektyma)	167
6.2.3. Růže (erysipelas) A 46	167
6.2.4. Červenka (erysipeloid) A 26	168
6.2.5. Panaricium a paronychium	168
6.2.6. Celulitida, fasciitida, myonekróza (<i>Jiří Havlík</i>)	168
6.2.7. Exantémy při jiných infekčních nemocech (<i>Vilma Marešová</i>)	169
7. Uzlínový syndrom (<i>Jiří Vaništa</i>)	173
7.1. Infekční mononukleóza B 27	174
7.2. Toxoplazmóza B 58	175
7.2.1. Získaná toxoplazmóza	176
7.2.2. Vrozená toxoplazmóza	176
7.3. Tularémie A 21	177
7.4. Listerióza A 32 (<i>Hana Roháčová</i>)	178
8. Infekce, jejichž hlavním příznakem je horečka (<i>Jiří Vaništa</i>)	181
8.1. Malárie B 54	181
8.2. Bakteriémie A 41	184
8.3. Sepse A 41	184
Septický šok	185
8.4. Infekční endokarditida I 33 (<i>Hana Roháčová</i>)	186
8.5. Horečka nejasného původu R 50.9	188
8.6. Onemocnění vyvolaná HIV B 20-B 24	190
9. Ranné infekce (<i>Jiří Havlík</i>)	193
9.1. Tetanus (tetanus traumaticus) A 35	193
9.2. Vzteklinna (rabies, hydrophobia) A 82	194
Seznam zkratk	197
Literatura	197
Autoři	xxx
Rejstřík	xxx